

Orosz triptichon

1. *Gumiljov a Csekában*

A börtönőrök ólomlábait
Ólomgolyók váltják fel holnap reggel;
Már hallom: szürke angyalszárnyaik-
Kal surrogva hogy kísérnek a Mennybe.

Fehér ingemet egyszer, de csak egyszer,
Átűti majd forradalmuk színe;
Mint zászlajuk, a vérem bíbor selyme
Kibomlik, ellobog a Semmibe.

Ólomgolyóként szálltam volna én át,
Szürkén a tarka földi életen, –
Meglelte mégis a költői vénát
És megcsapolta a Történelem.

Holnap az ég tarkóján felpiroslik
A Napkorong, mint kegyelemlövés
Kerek sebe; s a világról lefoszlik
Létem: azaz maga a Létezés.

Mert nem leszek, s ha nem leszek, ki tartja
Atlaszként ezt a glóbuszt még tovább?
Vagy tán verssor-vetéseim, kihajtva,
Teremnek új Oroszhont, Afrikát?

Ólomgolyóként átsurrantam én a
Világon, s úgy szállt vélem, mint soha
Még senkivel, az égen át a néma
Kométa: az Orosz História.

2. *Jeszenyin az Angleterre-ben*

Már szétterjedtem vörösen, akárha
Borfolt, a mocskos terítőre öntve;
Széthulltam – üvegpoharak szilánkja –,

Pincér kezéből részegen kiütve.

Ott voltam mindenütt – engem citáltak
Cuppogva-kéjjel, mint itallapot;
De rádöbbsentem, hogy mindez csalás csak,
És hogy sehol, ha mindenütt vagyok;

Hogy rám is az vár, ami bárki sorsa:
Ahogy kenyérből, húsból a fasírt,
Gyúratom én is, megborsozva-sózva,
S hallok szférák zenéjeként a zsírt

Sercegni... Bár nem váltam jó szakáccsá
E korban, kása mellé jó leszek;
S felismerik a faggyús húspogácsák
Között vadabb, rjazányi ízemet.

Eméssze meg a vendéglői lárma
E verset is, hadd öblítse le vodka!
Mégis továbbél, odatetoválna
A légerektől keshedt mellkasokra.

3. *Cvetajeva Jelabugában*

Oroszthonban tud így csak sisteregni,
Végighúzva a doboz peremén,
S foszforos lángra gyulladni a Semmi-
Be görbülő, svédgyufaszál-Remény.

Csak itt, hol minden hajnal, alkony dráma;
S mint sűgőpéldány gyűrött lapjai,
Lepkéz a hó, és elfedik a Káma
Jegét Tatyána vallomásai.

Hókása, jég – lány hangjaink hazáját
Takarják, és a vég Jelabuga,
Hol jégsírban Jevgényij múmiáját
Leli fel az archeológia.

De égnek itt a puskinsi szavak mind, –

Elfeketült az izzó déli Nap,
Mint krumpli, mit parázsból kell kikapni, –
S a héjára felhőkorom tapad.

Elfogadom az odavetett koncot,
Tál mosogatólé: szenteltvizem, –
Hurokká megkötöm a horizontot,
S föllendülök tehozzád, Istenem.

1. Nyikolaj Gumiljov, Anna Ahmatova első férje, az Afrika-kutató és háborús hős volt a bolsevik forradalom első költő-áldozata. 1921 augusztusában tartóztatta le és végeztette ki – koholt vádak alapján – a pétervári Cseka. Gumiljov halála az orosz értelmiséggel való leszámolás nyitányát jelentette.

2. Angleterre – leningrádi szálloda, ahol Szergej Jeszenyin 1925 decemberében öngyilkos lett.

3. Marina Cvetajeva, családját követve, fiával együtt 1939 nyarán tért vissza párizsi emigrációjából Moszkvába. De férje és Ariadna lánya néhány hónap múlva eltűnt a légerek poklában, őt pedig – a háború kezdetén – a „szovjet” írókkal együtt az Uralba evakuálták. Munkához, megélhetéshez nem jutott, még egy mosogatói állásra is hiába pályázott, – végső elkeseredésében 1941. augusztus 31-én felakasztotta magát. Fia három évvel később elesett.

(Baka István [Tájkép fohással](#) című kötetéből.)

[← Előző oldal](#)

[Következő oldal →](#)